

KS. SŁAWOMIR NOWOSAD

KRONIKA INSTYTUTU TEOLOGII MORALNEJ KUL ZA ROK AKAD. 2001/2002

I. Studenci

Na nowy rok akademicki przyjęto 9 osób (3 osoby świeckie i 6 księży).

II. Prace dyplomowe

Prace dyplomowe napisały i odpowiednie stopnie uzyskały następujące osoby:

A. Prace doktorskie

1. Ks. mgr Sławomir Z a w a d a, kapłan diecezji bielsko-żywieckiej, na wniosek Komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 27.05.2002 roku uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Środki komunikacji społecznej w służbie prawdy i wolności. Studium teologicznomoralne na podstawie posoborowego nauczania Kościoła* (Lublin 2002, ss. XXXI+222, wydruk komp.). Publiczna obrona pracy doktorskiej odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. G. Witaszek – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Paweł Góralczyk z UKSW i o. dr hab. Andrzej Derdziuk z KUL – recenzenci, ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Rozprawa ks. Zawady jest syntezą nauczania Kościoła na temat społecznej misji mediów w odniesieniu do prawdy i wolności. Strukturę rozprawy tworzą cztery rozdziały. W punkcie wyjścia ukazana została zasadnicza rola mediów z uwzględnieniem kontekstu współczesnego. W związku z tym najpierw ukazano te aspekty rozwoju mediów, które mają kluczowe znaczenie dla wypełnienia ich misji w świecie. Po tych uwagach dokonano typologii roli mediów w życiu społecznym. Następnie ukazany został wpływ, jaki media mają na kształt życia społecznego. W rozdziale drugim przedstawiono zasadniczą perspektywę prawdy i wolności w życiu społecznym, koncentrując się na roli prawdy i wolności w samej komunikacji społecznej. Dlatego najpierw opisano, czym jest samo zjawisko komunikacji, a później także czym jest komunikacja społeczna, by potem rozważyć problem prawdy, a następnie problem wolności w życiu społecznym. Tak ogólna perspektywa prawdy i wolności sprawia, że w kolejnym rozdziale ukazano konkretne powinności moralne w dziedzinie komunikacji społecznej. Zgodnie z soborowym Dekretem *Inter mirifica*, powin-

ności moralne w dziedzinie środków społecznego komunikowania zostały ujęte w trzech zasadniczych punktach: odpowiedzialności moralnej nadawców, odbiorców i władzy świeckiej. W czwartym rozdziale ukazano zasadnicze płaszczyzny wypełniania misji mediów. Dlatego też uznano, że warto rozważyć tę problematykę od strony troski mediów o godność osoby ludzkiej, odpowiedzialności za życie społeczne i bardzo szeroko rozumianej współpracy środków przekazu z Kościołem.

2. Ks. mgr Jerzy F r y c z o w s k i, kapłan diecezji bielsko-żywieckiej, na wniosek komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 17.06.2002 r., uzyskał doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Moralny wymiar wiary w świetle nauczania Jana Pawła II* (Lublin 2002 ss. 321 – wydruk komput.). Publiczna obrona odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab. Gabriel Witaszek – przewodniczący, ks. prof. dr hab. Janusz Orzeszyna z PAT i ks. dr hab. Sławomir Nowosad z KUL – recenzenci, ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

W swojej pracy autor najpierw analizuje współczesny kontekst sytuacji religijno-moralnej. Uwaga skupiona jest na istocie i przejawach dzisiejszego kryzysu wiary. Różne aspekty jej osłabienia wskazują zwłaszcza na takie zjawiska, jak różne typy ateizmu oraz narastające trendy współczesnego sekularyzmu, które przybierają egzystencjalną formę praktycznego materializmu. Dochodzi do kwestionowania samej wiary, zwłaszcza jej wymiaru społecznego, co w konsekwencji prowadzi do relatywizmu i subiektywizmu przekonań i postaw moralnych. Ujawnia się moralne zagubienie, czego wyrazem jest m.in. zafałszowanie prawdy o sumieniu.

W dalszej refleksji ks. Fryczowski ukazuje chrześcijańską wizję wiary, wychodząc od fundamentu biblijnego, by dojść do jej rozumienia personalistycznego. Wymiar personalistyczny ujawnia wymiar responsoryjny wiary jako rzeczywistości wybitnie nadprzyrodzonej. W konsekwencji akcent pada na całościowy charakter wiary, która obejmuje wszystkie, a więc także moralny wymiar ludzkiego życia. Wiara tak rozumiana nadaje kształt całemu życiu moralnemu człowieka. Ostatni fragment rozprawy ukazuje moralność chrześcijańską jako moralność wiary. Początkowa analiza problemu odnosi się tutaj do wskazania na wiarę jako źródło zobowiązań moralnych. Najpełniej ujawnia się to poprzez uwypuklenie chrystocentryzmu wiary. Chrystus – idąc za nauczaniem papieskim – jest tu zarówno centrum wiary chrześcijańskiej, jak i odpowiedzi chrześcijanina na Boże wezwanie. Takie spojrzenie prowadzi w konsekwencji do dowartościowania aspektu eklezjalnego i sakramentalnego wiary, a stąd i życia moralnego. To z kolei prowadzi do ważnego wniosku, że moralność chrześcijańska jest moralnością w służbie zbawienia – tym samym wiara ujawnia swój prymat w stosunku do moralności. Dopełnieniem rozważań są tradycyjne obowiązki względem wiary, które u Jana Pawła II jawią się w nowej perspektywie podstawowego wezwania do nowej ewangelizacji.

3. Pani mgr Halyna K r y s h t a l z archidiecezji lwowskiej (Ukraina), na wniosek komisji Rady Wydziału Teologii KUL z dnia 19.06.2002 r., uzyskała doktorat z teologii moralnej na podstawie rozprawy pt. *Problem zła w twórczości F. Dostojewskiego. Studium teologicznomoralne*” (Lublin 2002 ss. XXX+305 – wydruk komp.). Publiczna obrona odbyła się przed komisją w składzie: ks. prof. dr hab.

Krzysztof Góźdź – przewodniczący, ks. prof. dr hab. H. Skorowski z UKSW i ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny z KUL – recenzenci, ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski – promotor oraz przy obecności pozostałych członków komisji.

Praca doktorska pani Haliny Kryształ podjęła problem zła w oparciu o twórczość rosyjskiego pisarza F. Dostojewskiego. Chodzi tu zwłaszcza o zło moralne, ale nie zacierają się jego powiązań ze złem metafizycznym i fizycznym. Strukturę pracy tworzą trzy rozdziały. Rozpatrywanie źródeł, przejawów i skutków zła, a także sposobów przewycięzania zła dokonuje się na trzech płaszczyznach: religijnej, antropologicznej i społecznej. Rozdział pierwszy został poświęcony omówieniu źródeł zła. Odpowiedź na pytanie skąd wzięło się zło w życiu człowieka i w świecie została ujęta w trzech powiązanych ze sobą aspektach. Przedstawienie źródeł zła na płaszczyźnie relacji z Bogiem wymagało ukazania wszelkiego typu odejść od Boga. Dla Dostojewskiego negacja relacji z Bogiem jest tak istotną przyczyną zła, iż wszelkie inne przyczyny są jej pochodnymi. Grzech „bogoodstępstwa” mógł zaistnieć ze względu na wolność, która dlatego okazuje się „darem tragicznym”, a nawet „przeklętym”. Przyczyną zła jawi się także uczestniczący w grzechu człowieka „absurdalny świat” i „przegnięte społeczeństwo”

W rozdziale drugim zostały przedstawione różnorodne przejawy i skutki zła, które Dostojewski opisuje zwłaszcza przez losy swoich bohaterów. Odrzuciwszy Boga, człowiek przeżywa wewnętrzną pustkę, którą usiłuje wypełnić. Sam tworzy sobie bogów, a także przejawia aspiracje antropoteistyczne i chce zbudować „ziemski raj”. Dąży nawet do ustanowienia „nowej moralności” i czerpania przyjemności z czynienia zła. Skutkiem takiej postawy duchowej człowieka był „smutny pejzaż” rzeczywistości: męczący skwar, zaduch, mrok, mgła, jak również zarysowany społeczny zamęt. Trzeci rozdział dopełnia te rozważania, ukazując sposoby przeciwstawienia się złu. Najważniejsze dla człowieka jest tu zwrócenie się ku Bogu, który jeden ma moc wyzwolenia ze zła. Umocniony Bożą łaską człowiek może wyjść z „mrocznych podziemi duszy” i „piekła samowoli”. Wśród sposobów „wyzwalania” wolności zostało ukazane stawanie w prawdzie oraz naśladowanie Chrystusa w miłości. W wyzwolaniu ze zła społecznego Dostojewski akcentuje misję narodu rosyjskiego, zwanego „narodem bogonością”. Pojawia się tu „idea rosyjska”, z jej naczelnym celem powszechnego braterstwa i miłości w imię Chrystusa. Wcielanie tej idei w życie miało pozwolić, zdaniem Dostojewskiego, przewyciężyć zaistniały w społeczeństwie chaos.

B. Prace magisterskie

Pod kierunkiem o. dra hab. Andrzeja D e r d z i u k a:

1. Dulinets A. – Problematyka historii teologii moralnej w „Rocznikach Teologicznych” („Teologiczno-Kanonicznych”) w latach 1976-2000.
2. Gadzała A. – Podstawowe wymiary troski o życie w encyklice Jana Pawła II „Evangelium vitae”
3. Jedut P. – Realizacja praw i obowiązków wychowawczych rodziny w świetle „Raportu o sytuacji polskich rodzin”
4. Krzyżanowski M. – Eutanazja a godność człowieka – zarys problematyki.

5. Kwiatkowska A. – Moralne aspekty sportu w świetle publikacji Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Łokaj M. – Powołanie młodych do bycia nadzieją Kościoła w świetle orędzi Jana Pawła II do młodzieży.
7. Marcinkowski S. – Poglądy Antona Szandora La' Veya w ocenie moralnej.
8. Radajewska Z. – Istotne wymiary wierności małżeńskiej w oparciu o *Katechizm Kościoła Katolickiego*.
9. Rola M. – Przesłanie moralne orędzi Jana Pawła II na Światowy Dzień Chorego.
10. Sokołowski K. – Rola Kościoła w formacji moralnej żołnierzy na przykładzie Ordynariatu Polowego w Polsce.
11. Surowski A. – Czyny miłosierdzia w świetle Orędzi Ojca Św. Jana Pawła II na Wielki Post.
12. Wierzchowska M. – Problematyka odpowiedzialności rodzicielskiej w polskich publikacjach teologicznomoralnych w latach 1995-2000.
13. Wyszomirska Z. – Wezwanie do nawrócenia i pokuty w postąnnictwie Ojca Pio.

Pod kierunkiem ks. dra Jerzego G o c k i:

1. Maykut D. – Lęk jako uwarunkowanie działania moralnego człowieka.
2. Onyshchuk V – Pokuta w życiu i dziełach św. Efrema Syryjskiego.
3. Vartsabyuk M. – Problematyka moralna w nauczaniu Patriarchy Józefa Slipyja.

Pod kierunkiem ks. dra Krzysztofa J e ż y n y:

1. Rycerz U. – Aspekty moralne programu Anonimowych Alkoholików.
2. Sekulski T. – Muzyka rockowa w służbie nowej ewangelizacji w świetle polskich publikacji po roku 1989.
3. Sosnowska M. – Wizja miłości małżeńskiej w *Liście do Rodzin* Jana Pawła II.

Pod kierunkiem ks. dra Stanisława M o j k a:

1. Kierepka A. – Centralny charakter Eucharystii w życiu moralnym chrześcijanina w pismach Błogosławionego Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego (1860-1923).
2. Krajewicz O. – Postawa chrześcijanina wobec cierpienia w świetle orędzi na Światowy Dzień Chorego Jana Pawła II.
3. Nazim M. – Wychowanie religijno-moralne w rodzinie w publikacjach ks. Piotra Poręby.
4. Ogorzałek S. – Moralne problemy homoseksualizmu w świetle współczesnej literatury psychologiczno-moralnej.
5. Piecuch J. – Wychowanie moralno-społeczne w zakładach resocjalizacyjnych w polskiej literaturze pedagogiczno-pastoralnej w latach 1970-1995.
6. Sagan P. – Realizacja czynnej miłości bliźniego na łamach miesięcznika „Caritas” w latach 1945-1955.

Pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Ireneusza M r o c z k o w s k i e g o:

1. Regulski D. – Powołanie i posłannictwo świeckich w pismach bł. Josemaria Escriva de Balaguera.

Pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Janusza N a g ó r n e g o:

1. Jakubowska W. – Embrion ludzki jako dawca tkanek do transplantacji. Studium teologicznomoralne.
2. Kucewicz K. – Moralne aspekty naturalnych metod planowania rodziny w świetle posoborowego nauczania Kościoła.
3. Kupchynskyy Y. – Cywilizacja miłości w świetle nauczania Ojca Świętego Jana Pawła II.
4. Sajkiewicz J. – Wpływ mediów na życie rodzinne w świetle nauczania Jana Pawła II.
5. Sitarz A. – Moralno-społeczne problemy osób starszych w świetle nauczania Jana Pawła II.
6. Szczablewska K. – Troska o zdrowie moralne młodego pokolenia w świetle nauczania Jana Pawła II.

Pod kierunkiem ks. dra hab. Sławomira N o w o s a d a:

1. Bartnik E. – Troska Kościoła o chorych i potrzebujących w Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej w latach 1992-2001.
2. Bazan T. – Diakonijny wymiar miłości agape w pismach Sługi Bożego Księdza Franciszka Blachnickiego.
3. Bielak C. – Moralne aspekty migracji w świetle nauczania Jana Pawła II.
4. Kramarz G. – Kontemplacyjno-apostolski wymiar duchowości Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego de Saxia.
5. Litwin A. – Świętość życia ludzkiego i jego zagrożenia w świetle wypowiedzi Kardynała Johna O’Connora.
6. Maj K. – Kapłaństwo służebne w pismach księdza Franciszka Blachnickiego.
7. Mierzwa W. – Dehumanizacja pracy ludzkiej w warunkach obozowych w świetle pamiętników Jerzego Kwiatkowskiego.
8. Obarska M. – Moralne aspekty reanimacji.
9. Pawłowski J. – Anglikańska nauka o sumieniu według Lindsay Dewara.
10. Świderek M. – Problematyka moralna w twórczości Jana Kochanowskiego.
11. Turzańska A. – Miłosierdzie drogą do spotkania Boga w człowieku na podstawie *Dzienniczka świętej siostry Faustyny Kowalskiej*.

Pod kierunkiem bpa prof. dra hab. Józefa W r ó b l a:

1. Szewczyk E. – Chrześcijanin wobec cierpienia w *Katechizmie Kościoła Katolickiego*.

III. Z życia Instytutu

Pracami Instytutu kierował ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny. Ks. dr Marian Pokrywka pełnił funkcję sekretarza Instytutu. Ponadto ks. dr hab. S. Nowosad był odpowiedzialny za zeszyt teologicznomoralny RT i za kontakty z TN KUL; o. dr hab. A. Derdziuk był odpowiedzialny za kontakty z KBN oraz RW KUL.

O. dr hab. Andrzej Derdziuk 10.06.2002 r. został wybrany na prodziekana Wydziału Teologii KUL.

Ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski otrzymał tytuł naukowy profesora. Przez cały rok akademicki ks. Mroczkowski przebywał na urlopie naukowym (tzw. sobotnim).

O. dr hab. Andrzej Derdziuk otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego (po zatwierdzeniu uchwały Rady Wydziału przez Centralną Komisję – decyzja CK z dn. 26.11.2001).

Ks. dr hab. Sławomir Nowosad otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego (po zatwierdzeniu uchwały Rady Wydziału przez Centralną Komisję – decyzja CK z dn. 26.11.2001).

Ks. dr Piotr Kieniewicz 1.01.2002 został zatrudniony na stanowisku adiunkta.

Od początku roku akademickiego został zatrudniony na stanowisku asystenta ks. dr Tadeusz Zadykowicz (Katedra Teologii Moralnej Szczegółowej).

O. dr hab. Andrzej Derdziuk został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi podczas inauguracji roku akademickiego (21.10.2001). O. Derdziuk otrzymał również Nagrodę Rektora KUL drugiego stopnia (7.06.2002).

W pierwszą rocznicę śmierci ks. prof. Seweryna Rosika, 14.10.2001 r., pracownicy Instytutu uczestniczyli we Mszy św. sprawowanej w intencji Zmarłego Profesora w jego rodzinnej miejscowości – Krotoszynie.

Z racji 50 rocznicy święceń kapłańskich emerytowanego profesora – ks. prof. dra hab. Franciszka Greniuka – Instytut zorganizował w dniu 23.04. 2002 specjalne spotkanie z wykładem naukowym Profesora. Udział wzięli pracownicy i studenci-doktoranci Instytutu. Uroczystej Mszy św. przewodniczył Ks. Jubilat, a kazanie wygłosił bp prof. Józef Wróbel.

Wszyscy pracownicy Instytutu prowadzili zajęcia dydaktyczne według programu przyjętego przez Radę Wydziału Teologii i zatwierdzonego przez Senat KUL. Prowadzili także konsultacje i seminaria dla studentów teologii eksternistycznej. Ponadto prowadzili inne regularne wykłady:

- O. A. D e r d z i u k: wykłady z teologii życia konsekrowanego w WSD OFM Cap w Lublinie; Podstawowe zasady moralności chrześcijańskiej w świetle *Katechizmu Kościoła Katolickiego* dla Junioratu Warszawskiej Prowincji OFM Cap.
- Ks. A. F. D z i u b a: wykłady z teologii moralnej i etyki oraz seminarium doktorancko-magisterskie na UKSW; historia i duchowość Zakonu Maltańskiego dla Związku Polskich Kawalerów Maltańskich.
- Ks. J. G o c k o: wykłady z katolickiej nauki społecznej oraz seminarium magisterskie z teologii moralnej i katolickiej nauki społecznej w WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie.

- Ks. K. J e ż y n a: wykłady z teologii moralnej ogólnej i bioetyki na Kursie Kwalifikacyjnym dla nauczycieli „Wychowanie do życia w rodzinie”, zorganizowanym przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Chełmie.
- Ks. P. H. K i e n i e w i c z: wykłady i ćwiczenia z teologii moralnej szczegółowej w WSD Księży Marianów w Lublinie.
- Ks. S. M o j e k: Kierownictwo duchowe a psychoterapia w Studium Poradnictwa Psychologicznego i Psychoterapii dla Duchowieństwa przy KUL; wykłady w Instytucie Formacji Pastoralno-Liturgicznej w Rzeszowie.
- Ks. I. M r o c z k o w s k i: wykłady z teologii moralnej oraz seminarium magisterskie w WSD w Płocku; wykłady z teologii moralnej i seminarium magisterskie w Kolegium Teologicznym i Filii UKSW w Płocku; wykłady z etyki w Wyższej Szkole im. Pawła Włodkowica w Płocku.
- Ks. J. N a g ó r n y: wykłady z etyki małżeńsko-rodzinnej w ramach Duszpasterstwa Rodzin w Lublinie; wykłady z etyki dziennikarskiej w Studium Dziennikarskim w Toruniu.
- Ks. S. N o w o s a d: wykłady z teologii moralnej ogólnej w WSD Księży Marianów w Lublinie; wykłady z etyki w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Zamościu.
- Ks. T. Z a d y k o w i c z: wykłady, ćwiczenia i seminarium magisterskie z teologii moralnej szczegółowej w WSD w Białymstoku; seminarium magisterskie z teologii moralnej w Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie – Studium Teologii w Białymstoku; wykłady z etyki zawodowej nauczycieli i wychowawców w Podyplomowym Studium Katechetyczno-Pedagogicznym przy Uniwersytecie w Białymstoku.

Pracownicy Instytutu prowadzili także regularne wykłady z teologii moralnej w Studium Licencjackim we Lwowie (J. Gocko, K. Jeżyna, S. Mojek, J. Nagórny, S. Nowosad, M. Pokrywka, T. Zadykiewicz) oraz w Punkcie Konsultacyjnym Wydziału Teologii KUL we Lwowie (J. Gocko, S. Nowosad) i w Tarnopolu (J. Gocko).

17 października 2001 r. Instytut Teologii Moralnej zorganizował sympozjum „Ksiądz Profesor Seweryn Rosik – teolog sumienia. W pierwszą rocznicę śmierci” Uczestniczyli wszyscy pracownicy Instytutu. Referaty wygłosili: ks. F. Greniuk: *Teologia moralna w KUL-u do Soboru Watykańskiego II*; ks. I. Mroczkowski: *Ksiądz Profesor Seweryn Rosik – człowiek sumienia*; Ks. J. Nagórny: *Chrześcijański sytuacjonizm etyczny? Próba odpowiedzi Księdza Profesora Seweryna Rosika*. Sprawozdanie w bieżącym zeszycie RT.

5 grudnia 2001 r. Instytut zorganizował sympozjum „Ekologia – prawdy i mity. Przesłanie moralne Kościoła” Uczestniczyli wszyscy pracownicy Instytutu. Referaty wygłosili: ks. P. Kieniewicz: *Ekologia – szansa czy zagrożenie?*; ks. S. Nowosad: *Antropologiczno-etyczny wymiar ekologii*. W dyskusji panelowej udział wzięli: ks. I. Mroczkowski (przewodniczący); ks. K. Jeżyna: *Ekologia ludzka*; ks. M. Pokrywka: *Ekologia a demografia*; ks. T. Zadykiewicz: *Potrzeba ascezy ekologicznej*. Sprawozdanie w bieżącym zeszycie RT.

21 lutego 2002 r. Instytut zorganizował sympozjum wydziałowe „Nadzieja chrześcijańska a nadzieje ludzkie” (KUL 21.02.2002). Uczestniczyli wszyscy pracownicy Instytutu. Referat wygłosił ks. J. Nagórny: *Nadzieja chrześcijańska wobec wyzwań*

współczesności. Dyskusji panelowej przewodniczył ks. I. Mroczkowski. Sprawozdanie w bieżącym zeszycie RT.

W dniach 3-5 czerwca 2002 r. odbyło się w Warszawie spotkanie naukowe Sekcji Polskich Teologów Moralistów „Prawo naturalne – w poszukiwaniu fundamentu jedności europejskiej” Głównymi organizatorami byli ks. J. Nagórny i ks. J. Gocko. Uczestniczyli pracownicy Instytutu. Referat wygłosił ks. I. Mroczkowski: *Współczesne interpretacje prawa naturalnego*. Sprawozdanie w bieżącym zeszycie RT.

Ponadto pracownicy Instytutu wygłosili m.in. następujące referaty oraz uczestniczyli w sympozjach:

- O. A. D e r d z i u k: konferencja dla Polonii w Słonimiu na Białorusi „Moralne aspekty nowej ewangelizacji” (7.07.2001); cykl konferencji dla Polonii we Fritzlar w Niemczech na temat życia konsekrowanego (17-20.09. 2001); wykład *Szkoła franciszkańska w teologii moralnej* podczas inauguracji roku akademickiego w WSD OO. Franciszkanów w Katowicach (6.10.2001); wykład *Miejsce cnoty w życiu chrześcijanina* podczas inauguracji roku akademickiego w WSD w Sandomierzu (13.10.2001); referaty *Etyczne aspekty globalizacji* i *Podstawy teologii życia wspólnotowego* podczas sympozjum „Duchowość komunii” w Zakroczymiu (20.05.2002).
- Ks. A. F. D z i u b a: cykl wykładów „What has Christianity to offer the modern discussion of morality?” w Chicago, USA (28.07–2.08.2002); cykl wykładów „Paradoxes of Christian faith and life” w Oshkosh, USA (2-6.08.2002); cykle konferencji w Chicago i Des Plaines, USA (lipiec-sierpień 2002); seria konferencji w różnych ośrodkach katolickich i parafiach w Polsce.
- Ks. J. G o c k o referat *Wyzwania konsumpcyjnego stylu życia* podczas Bydgoskich Dni Społecznych (6.12.2001); referat *Ekonomiczny i społeczny wymiar globalizacji* na sympozjum „Globalizacja szansa czy zagrożenie w rozwoju społeczeństw?” na UKSW (13.05.2002); referat *Życie konsekrowane wobec wyzwań współczesności* na plenarnym zebraniu Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Warszawie (14-15.05.2002).
- Ks. K. J e ż y n a: referat *Trzecie tysiąclecie nową wiosną Kościoła* na XX Sympozjum Ruchu Społecznego ku Cywilizacji Miłości w Częstochowie (19-21.04. 2002); referat *Kościół wobec współczesnych zagrożeń* na Archidiecezjalnym Kongresie Akcji Katolickiej „Chrześcijanie świadkami nadziei” w Lublinie (7-8.06. 2002).
- Ks. P. H. K i e n i e w i c z: wykład *Klonowanie – moralne wymiary problemu* dla studentów KNT KUL (15.11.2001); udział w audycji radiowej „Moralne wymiary współczesnej transplantologii” w Polskim Radiu Lublin (10.01.2002); cykl konferencji „The Passover of the Lord, the Passover of Ours” w Great Meadows w USA (24-30.03.2002); cykl wykładów „Moral dimensions of the religious vocation” w La Plata w USA (1-5.04.2002).
- Ks. S. M o j e k: referat *La formazione morale come crescita in Cristo* w Prato (Włochy) dla Istituto Secolare Spigolatrici della Chiesa (1.09.2001); referat *Le prêtre porteur d'espérance* na X Sympozjum Consilium Commissionum Presbyteralium Europae w Mediolanie (18-20.09.2001); komunikat *L'Eucaristia ed agire*

- morale* na symposium „Il bene e la persona nell'agire” w Rzymie (16-18.11.2001).
- Ks. I. M r o c z k o w s k i: referat *Kształtować w wiernych świat wartości* na Tygodniu Eklezjologicznym w KUL (marzec 2002); referat *Ethos obywateli i dobro polis* na symposium zorganizowanym przez Kolegium Rektorów Uczelni Płocka (17.05.2002); organizacja symposium naukowego uczelni Płocka pt. „Płock. Dziedzictwo i przyszłość” (17.05.2002).
 - Ks. J. N a g ó r n y: referat „*Oko za oko*” *Etyczne aspekty dopuszczalności użycia siły* podczas II Dni Interdyscyplinarnych Wydziału Teologii UWM w Olsztynie (12-14.11.2001); wykład otwarty *Ekonomia i etyka. Z perspektywy chrześcijańskiej* w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Zamościu (15.03.2002); referat *Cywilizacja miłości wobec współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych* na symposium „Przyszłość cywilizacji Zachodu” (KUL, 11.04.2002); wykład *Wrażliwość sumienia a utrata poczucia grzechu. W kontekście Sakramentu Pokuty* w Centrum Formacji Duchowej w Krakowie (23.05.2002); wykład dla wychowawców domów opieki dla ludzi niepełnosprawnych intelektualnie *Moralne aspekty płciowości osób niepełnosprawnych intelektualnie* w Lublinie (10.05.2002); cykl stałych felietonów w Radio Maryja pt. „Pozbierajcie pozostałe okruszyny” (6.09.2001-3.01.2002); „Polskie spotkania” (10.01-21.03.2002); „Polska – ludem dla życia” (28.03-4.07.2002).
 - Ks. S. N o w o s a d: referat *Wychowanie chrześcijańskie w kontekście współczesnych wyzwań i zagrożeń* na spotkaniu formacyjnym dla nauczycieli w Piaszkach (15.10.2001); cykl konferencji „The Christian on his way to God” w Nowym Jorku w USA (24-27.03.2002); referat *Chrześcijańska prawda o człowieku* podczas ogólnopolskiej pielgrzymki bankowców na Jasną Górę (11.05.2002).
 - Ks. M. P o k r y w k a: referat *Życie wewnętrzne kapłana: modlitwa i sakrament pokuty* na spotkaniu formacyjnym księży w Zamościu (10.11.2001); referat *Personalistyczna wizja płciowości* podczas konferencji dla nauczycieli i wychowawców „Twórcze przeżywanie płciowości” w Lublinie (17.05.2002).
 - Bp J. W r ó b e l: referat *Etyczne aspekty nowoczesnej genetyki* na symposium, zorganizowanym przez Polsko-Amerykański Instytut Pediatrii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, „Konsekwencje społeczne i etyczne poznania genomu człowieka” (17.11.2001); trzygodzinny wykład *Sittliche Folgen der Entwicklung der modernen Genetik* w Instytucie Luterańskim w Helsinkach (11.09.2001); dwugodzinny wykład *La bioéthique. Le point de vue de l'Église Catholique et l'argumentation sur la base du clonage* w Instytucie Prawosławnym w Helsinkach (6.10.2001); cykl wykładów „Zwischen Klonen, Präimplantationsdiagnostik und Euthanasie. Gegenwärtige Fragen zur Bioethik” w Niemczech w Neustadt i.W., Maria Martental, Handrup (15-20.10.2001); wykład *Das Klonen* w Instytucie Katolickim „Studium Catholicum” w Helsinkach (13.12.2001); referat *Moralkrise in der gegenwärtigen Gesellschaft* podczas interdyscyplinarnego seminarium ekumenicznego pt. „Kriisissä olevan ihmisen kohtaaminen” (Spotkanie z człowiekiem w kryzysie) w Oulu w Finlandii (26-28.02.2002); komunikaty na eklezjologicznym seminarium ekumenicznym „Kościół – sukcesja apostołska –

Eucharystia” w Kopenhadze (14.03.2002); cykl wykładów „Mensch sucht nach der Wahrheit und dem Glück” dla „Österreichische Herz-Jesu-Familie” z okazji „Herz-Jesu-Einkehrtag” w Hafnerbergu k. Wiednia (7.06.2002).

- Ks. T. Z a d y k o w i c z: wykład *Miejsce „nakazów” i „zakazów” w postudze Kościoła wobec człowieka i świata* podczas inauguracji roku w AWSD w Białymstoku (29.09.2001); udział w konferencji naukowej „Duchowość chrześcijańskiego Zachodu i Wschodu” na Uniwersytecie w Białymstoku (26.01.2002).

Pracownicy Instytutu pełnią następujące funkcje pozaetatowe na Uczelni:

o. A. D e r d z i u k: jest sekretarzem KBN Wydziału Teologii, członkiem korespondentem TN KUL, kuratorem Koła Uczelnianego ZHR; ks. A. F. D z i u b a: jest członkiem czynnym TN KUL; ks. J. Gocko: jest członkiem współpracownikiem TN KUL, odpowiedzialnym z ramienia Rady Wydziału Teologii za kurs licencjacki w Punkcie Konsultacyjnym Wydziału Teologii we Lwowie, kuratorem Akademickiego Związku Sportowego w KUL; ks. K. J e ż y n a: jest członkiem współpracownikiem TN KUL, kuratorem studenckiego koła fotograficznego „Meva”; ks. P. H. K i e n i e w i c z: jest delegatem Rektora KUL do kontaktów z Polonią w Wlk. Brytanii, członkiem współpracownikiem TN KUL, opiekunem I roku INoR; ks. S. M o j e k: pełni funkcję ojca duchownego dla studentów teologii kursu A (MSD archidiecezji lubelskiej), jest członkiem współpracownikiem TN KUL; ks. J. N a g ó r n y: jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Jana Pawła II KUL, członkiem czynnym TN KUL, członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej do Spraw Studentów; ks. S. N o w o s a d: jest członkiem korespondentem TN KUL, członkiem Zespołu Pełnomocników Wydziałowych ds. Międzynarodowych Programów Badawczych przy Rektorze KUL; ks. M. P o k r y w k a: jest członkiem współpracownikiem TN KUL, opiekunem studentów I roku teologii; bp J. W r ó b e l: jest członkiem korespondentem TN KUL, członkiem Rady Naukowej INoR.

Poza Uczelnią pracownicy Instytutu pełnią następujące funkcje: O. A. D e r d z i u k: ojciec duchowny Junioratu Warszawskiej Prowincji OFMCap, cenzor ksiąg kościelnych w Warszawskiej Prowincji Kapucynów, członek Międzynarodowej Komisji Zakonu Kapucynów „Pokój–Ekologia–Sprawiedliwość”; ks. A. F. D z i u b a: kierownik Katedry Historii Teologii Moralnej UKSW, radca teologiczny Sekretariatu Prymasa Polski, członek Rady Nadzorczej Fundacji im. Kard. Józefa Glempa, Prymasa Polski w Wielkiej Brytanii, komandor Zakonu Rycerskiego Grobu Bożego w Jerozolimie, kapelan konwentalny „ad honorem” Związku Polskich Kawalerów Maltańskich, delegat narodowy przy Papieskim Komitecie ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych do przygotowania Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego w Guadalajara w Meksyku; ks. J. G o c k o: sekretarz Sekcji Polskich Teologów Moralistów, członek Komitetu Redakcyjnego „Seminare”; ks. P. H. K i e n i e w i c z: członek Rady Programowej i cenzor w Wydawnictwie Księży Marianów; ks. S. M o j e k: spowiednik w konwiktzie księży studentów KUL, wikariusz biskupi do spraw duchowieństwa, członek Rady Kapłańskiej i Komisji ds. Personalnych archidiecezji lubelskiej, członek Krajowej Rady Episkopatu do Spraw Powołań, członek Consilium Commissionum Presbyteralium Europae; ks. I. M r o c z k o w s k i: rektor WSD diecezji płockiej, redaktor naczelny „Studiów Płockich” członek Komisji Mieszanej ds. Dialogu Katolicko-Mariawickiego, członek Kolegium Konsul-

torów i Rady Ekonomicznej diecezji plockiej; ks. J. N a g ó r n y: członek Rady Programowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej przy MEN, członek Państwowej Komisji Akredytacyjnej, przewodniczący Zarządu Sekcji Polskich Teologów Moralistów; ks. S. N o w o s a d: członek „An Academic Response to Antisemitism and Racism in Europe” w Londynie, Wlk. Brytania, członek „International Institute for Hermeneutics” w Toronto, Kanada, sekretarz Komitetu Redakcyjnego „Zamojskiego Informatora Diecezjalnego”, członek Rady ds. Formacji Kapłańskiej diecezji zamojsko-lubaczowskiej; bp J. W r ó b e l: biskup ordynariusz Diecezji Helsinki w Finlandii, wiceprzewodniczący Komisji Bioetycznej przy Akademii Medycznej w Lublinie, Magnus Prior Zakonu Grobu Bożego w Finlandii.

Instytut organizował regularne spotkania wszystkich pracowników ITM, podczas których omawiano aktualne zagadnienia naukowe i organizacyjne. Pracownicy Instytutu byli członkami komisji egzaminów licencjackich dla studentów II roku kursu wyższego specjalizacji teologicznomoralnej. Brali także udział w pracach komisji egzaminów wstępnych na teologię dzienną i eksternistyczną.

Pracownicy Instytutu przygotowali i opublikowali następujące pozycje książkowe: A. F. D z i u b a: *Spowiedź małżeńska. Życie małżeńskie a sakramentalna postępa pokuty i pojednania (Wybrane zagadnienia)*. Kraków 2002. J. N a g ó r n y: *Ekonomia i etyka. Z perspektywy chrześcijańskiej*. Zamość 2002. J. N a g ó r n y: *Wezwanie do solidarności*. Lublin 2001; *Wartości u podstaw demokracji*. Red. J. Nagórny, A. Derdziuk. Lublin 2002. Ponadto pracownicy Instytutu opublikowali 134 artykuły naukowe, popularnonaukowe i recenzje oraz oddali do druku około 60 artykułów. Pod kierownictwem pracowników Instytutu sfinalizowano 61 prac magisterskich. Pracownicy Instytutu przygotowali 1 recenzję habilitacyjną (I. Mroczkowski), 8 recenzji doktorskich (A. Derdziuk 2, A. F. Dziuba 4, J. Nagórny 1, S. Nowosad 1) oraz 129 recenzji magisterskich, jak też 28 recenzji wydawniczych.

W dniu 13.06.2002 r. odbyły się egzaminy licencjackie z teologii moralnej dla studentów II roku kursu wyższego. Egzaminy zdali i tytuł licencjata otrzymali: pani Izabela Błaziak, pan Tomasz Barczyk, ks. Jan Kluska, ks. Wiktor Łutkowski, ks. Krzysztof Paluch, ks. Piotr Pielak, pan Michał Wyrostkiewicz. W dniu 23 września 2002 r. odbyły się egzaminy licencjackie dla studentów kursu wyższego z Ukrainy. Egzamin zdali i tytuł licencjata otrzymali: ks. Roman Bolekhivskyy, s. Lyubov Ivanyshyn, s. Halyna Klymko, pani Halyna Kryvetska, ks. Yaroslav Kupchynskyy, pani Khrystyna Kyryk, pani Larysa Levytska, pani Zorana Machuha, ks. Dmytro Maykut, ks. Vasyl Onyshchuk, pani Liliya Protsiv, ks. Mykola Vartsabyuk.

Pracownicy Instytutu przygotowali materiały do opublikowania w „Rocznikach Teologicznych” z. 3 (teologia moralna) na rok 2003.